

Молодь і ринок

ЩОМІСЯЧНИЙ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ЖУРНАЛ

№ 3-4 (201-202) березень-квітень 2022

Видається з лютого 2002 року

УДК 051 Журнал “Молодь і ринок” внесений до переліку наукових фахових видань України (**категорія “Б”**) у галузі педагогічних наук: 011 – Освітні педагогічні науки, наказ Міністерства освіти і науки України від 02.07.2020 №886 (додаток 4). Спеціальності: 012 – Дошкільна освіта; 013 – Початкова освіта; 014 – Середня освіта (за предметними спеціалізаціями); 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями); 016 – Спеціальна освіта, наказ МОН України від 24.09.2020 № 1188 (додаток 5).

Засновник і видавець: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Україна, 82100, Львівська область, Дрогобич, вул. Івана Франка, 24
Видання зареєстровано в Міністерстві юстиції України.
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації:
Серія КВ №12270–1154 ПР від 05.02.2007 р.

ISSN 2308-4634 (Print)

“Молодь і ринок” індексується у таких базах даних: Google Scholar; Polish Scholarly Bibliography (PBN); **ERIH PLUS**; **Index Copernicus** (ICV 2018: 80.20; ICV 2019: 85.80; ICV 2020:82.12)

ISSN 2617-0825 (Online)

DOI: <https://doi.org/10.24919/2617-0825.3/201.2022>

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор: **Микола ГАЛІВ** – д.пед.н., доц.,

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ

Іван БАХОВ – д.пед. н., проф., *Міжрегіональна академія управління персоналом*

Наталія БИШЕВЕЦЬ – к.пед.,н.,

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Галина БЛАВИЧ – д.пед.н., проф.,

ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”

Ірина ЗВАРИЧ – д.пед. н., проф.,

Київський національний торговельно-економічний університет

Микола ПАНТЮК – д.пед.н., проф.,

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Тетяна ПАНТЮК – д.пед.н., проф.,

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Лукаш ТОМЧИК – д.,соц., н., (педагогіка), *Педагогічний університет в Кракові, Польща*

Надія Лаура СЕРДЕНЦЮК – к.пед.,н.,

Сучавський університет імені Штефана чел Маре (м.Сучава, Румунія)

Даніель УОЛЛЕР – д.філос.,н., *Університет Центрального Ланкаширу*

(м.Престон, Великобританія)

Марія ЧЕПІЛЬ – д.пед. н., проф., академік *АНВО України,*

Заслужений діяч науки і техніки України,

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Олександра ЯНКОВИЧ – д.пед., н., проф.,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка;

д. хабіліт., проф., Кувясько-Поморська вища школа (м.Бидгош, Польща)

Адреса редакції: Україна, 82100, Львівська область, Дрогобич, вул. Івана Франка, 24

Тел., +38 (068) 502-45-49; e-mail: molodirynok@gmail.com; веб-сайт: <http://mir.dsru.edu.ua>

Рекомендовано до друку вченою радою Дрогобицького державного педагогічного університету
(протокол №5 від 28.04.2022 р.)

Посилання на публікації “Молодь і ринок” обов’язкові

Редакція зберігає за собою право скорочувати і виправляти матеріали. Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. За достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, статистичних даних та інших відомостей відповідають автори публікацій.

Підписано до друку 03.05.2022 р. Ум. друк. арк. 21,52.

Папір офсетний. Друк офсетний. Наклад 100 прим. Формат 60 x 84 1/8. Гарнітура Times New Roman.

Віддруковано у поліграфічній фірмі “ШВИДКОДРУК”

82100, Львівська обл., м. Дрогобич, вул. Данила Галицького, 1
тел.: (0324) 41-08-90

© Молодь і ринок, 2022

Молодь і ринок

№3-4 (201-202) березень-квітень 2022

ЗМІСТ

Андрій Гедзик, Наталія Сусла Методичні особливості підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до читання креслень...	6
Григорій Терещук, Катерина Біницька Глокалізація як сучасний і перспективний напрям розвитку системи освіти вчителів.....	10
Вадим Ребенко Методологічні основи застосування інформаційно-комунікаційних технологій майбутніми викладачами професійної підготовки у закладі вищої освіти.....	14
Ольга Гершуненко, Олександр Шпак, Наталія Примаченко Вікові особливості формування громадянської активності старшокласників.....	20
Олег Авраменко, Іван Нищак, Яна Ярошик Особливості використання електронного підручника як засобу підготовки майбутніх учителів інформатики до медіаосвітньої діяльності.....	24
Олена Гомонюк Особливості формування соціально-комунікативної компетентності майбутніх офіцерів в освітньому процесі ВВНЗ.....	29
Ірина Андрошук Комунікативна компетентність як важливий засіб ефективної взаємодії учасників освітнього процесу...	34
Оксана Шквир, Людмила Ксьондзик Технологія розвитку критичного мислення молодших школярів: авторський проєкт.....	39
Лариса Зданевич, Тетяна Атрощенко Крос-культурний менеджмент в освітньому середовищі закладу дошкільної освіти: сучасні виклики...	44
Оксана Ісаєва, Ганна Шайнер Дистанційне навчання студентів-медиків у кризових умовах.....	49
Світлана Кушнірук, Ірина Дубровіна, Андрій Шевченко Організація проєктної діяльності у підготовці майбутнього івент-педагога: практичний аспект.....	53
Тетяна Рожко-Павлишин, Неля Перхайло Softskills як умова ефективної професіоналізації майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти.....	61
Nataliia Kalashnik, Viktoriia Kravchenko, Nataliia Osipenko Realization of the level of social and cultural competence in the educational environment.....	67
Катерина Житнухіна Категорія відповідального ставлення до майбутньої професії студентів педагогічних університетів: теоретико-методологічний аспект.....	72
Світлана Кишакевич, Галина Стець Саунд як індивідуальна форма звучання голосу.....	78
Ольга Мельник-Шеремета Сучасні педагогічні технології у сфері професійної підготовки магістрів медицини.....	83
Лада Чемоніна Медіаграмотність майбутніх учителів початкової школи: практичний аспект.....	87

Світлана Лозинська, Надія Калагурка Співпраця закладу дошкільної освіти і сім'ї у вихованні дітей дошкільного віку на сучасному етапі.....	92
Тарас Кобильник, Уляна Когут, Оксана Сікора, Володимир Жидик Деякі проблемні аспекти навчання основ алгоритмізації та програмування у школі.....	97
Ірина Піц, Олена Студенець Ефективні шляхи удосконалення післядипломної педагогічної освіти вчителів початкової школи на сучасному етапі розвитку освітньої системи України.....	102
Олександра Свйонтик Індивідуальний підхід до дитини в застосуванні технології раннього навчання.....	107
Владислав Кива Кібергігієна викладачів системи військової освіти.....	114
Євгенія Черняк, Світлана Міщенко Семантичне засвоєння дитячого фортепіанного репертуару в контексті творчого розвитку піаніста-інструменталіста.....	120
Наталія Шетеля Зміст аксіологічної компетентності у контексті культурно-мистецької освіти.....	127
Софія Човрій Становлення і розвиток Ужгородської греко-католицької жіночої учительської семінарії (1902–1944).....	133
Олександр Алексєєв Зарубіжний досвід професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до диференціації та індивідуалізації фізичного виховання учнів.....	138
Іван Юник Специфіка бренд-комунікації викладача вишу зі студентською цільовою аудиторією.....	146
Петро Турянський Поезія Тараса Шевченка у вокальній творчості українських композиторів.....	153
Корнель Сятецький Постать Михайла Головаценка в контексті дослідження творчості видатних українських співаків: Соломії Крушельницької, Олександра Мишуги і Модеста Менцинського.....	159
Ілля Беліков Методика формування організаційної компетентності у майбутніх офіцерів – фахівців із фізичної культури і спорту Збройних сил України.....	164
Ірина Кузьміна Шляхи формування патріотичної свідомості студентської молоді через дослідження фольклорної спадщини Лесі Українки та Ігоря Стравінського (на прикладі драми-феєрії “Лісова пісня” та “Весна священна”).....	173
Анастасія Поліщук Формування позитивної мотивації до вивчення іноземних мов за професійним спрямуванням майбутніми аграрними інженерами.....	178
Наталія Габрусєва Дослідження професійної відповідальності та асертивності студентів технічних спеціальностей як ресурсів продуктивних копінг-стратегій.....	184
Лариса Лисенко Актуальні проблеми організації моніторингу навчальних досягнень учнів із трудового навчання в закладах загальної середньої освіти.....	190
Ален Зінорук Сутність поняття “комунікативні уміння”.....	196
Ольга Баніт Творча складова професійної підготовки майбутніх журналістів.....	201

Youth & market

MONTHLY SCIENTIFIC-PEDAGOGICAL JOURNAL

№ 3-4 (201-202) April-May 2022

Published since February 2002

UDC 051 The journal "Youth and market" is included into the list of scientific professional publications of Ukraine (**category "B"**) in the field of pedagogical sciences: 011 – Educational, pedagogical sciences, the order of the Ministry of Education and Science of Ukraine from 02.07.2020 No. 886 (Appendix 4). Specialties: 012 – Preschool education; 013 – Primary education; 014 – Secondary education (due to subject specializations); 015 – Professional education (according to specializations); 016 – Special education, order of the Ministry of Education and Science of Ukraine from 09.24.2020 No. 1188 (Appendix 5).

Founder and published: Drohobych State Pedagogical University by I. Franko

Ivan Franko, 24 Str., Drohobych, Lviv region, Ukraine 82100

The journal is registered in the Ministry of Justice of Ukraine

Published State registration license: Series KB № 12270 – 1154 IIP since 05.02.2007

ISSN 2308-4634 (Print) "Youth and market" is indexed in such databases: Google Scholar; Polish

ISSN 2617-0825 (Online) Scholarly Bibliography (PBN); **ERIH PLUS**; **Index Copernicus** (ICV 2018: 80.20; ICV 2019: 85.80; ICV 2020: 82.12)

DOI: <https://doi.org/10.24919/2617-0825.3/201.2022>

EDITORIAL BOARD

Head editor: Mykola HALIV – *Doctor of Pedagogic Sciences, Associate Prof., Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University*

EDITORIAL BOARD MEMBERS

Ivan BAKHOV – *Doctor of Pedagogic Sciences, Prof., Interregional Academy of Personnel Management*

Nataliya BYSHEVETS – *Candidate of Pedagogic Sciences, National University of Physical Education and Sports of Ukraine*

Halyna BILAVYCH – *Doctor of Pedagogic Sciences, Prof., SHEE "Vasyl Stefanyk Precarpathian National University"*

Iryna ZVARYCH – *Doctor of Pedagogic Sciences, Prof., Kyiv National University of Trade and Economics*

Mykola PANTYUK – *Doctor of Pedagogic Sciences, Prof., Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University*

Tetyana PANTYUK – *Doctor of Pedagogic Sciences, Prof., Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University*

Lukasz TOMCZYK – *Doctor of Social Sciences (Pedagogic), Pedagogical University of Cracow, Poland*

Nadia Laura SERDENCUC – *Candidate of Pedagogic Sciences, Stefan cel Mare University from Suceava (Romania)*

Daniel WALLER – *Doctor of Philosophy Sciences, University of Central Lancashire (Preston, UK)*

Mariya CHEPIL – *Doctor of Pedagogic Sciences, Prof., Academician of the Academy of Higher Education of Ukraine, Honored Worker of Science and Technology of Ukraine, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University*

Oleksandra YANKOVYCH – *Doctor of Pedagogic Sciences, Prof., Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University; Dr. habilit., Prof., Kuyavian-Pomeranian High School (Bydgoszcz, Poland)*

Editorial office: Ukraine 82100, Lviv region, Drohobych, Ivan Franko, 24 str,

Tel. +38 (068) 502-45-49; e-mail: molodirynok@gmail.com; website: <http://mir.dspu.edu.ua>

Recommended for publication by Academic Council of Drohobych State Pedagogical University (protocol № 5, 28.04.2022)

Links to the publication of "Youth and market" obligatory

Edition reserves the right to shrink and correct the matter. Articles signed by author express their own point of view. Authors of publications are responsible for the accuracy of facts, quotations, private names, geographical names, statistics etc.

Signed to print 03.05.2022

Offset paper. Offset print. Edition of 100 copies. Size 60 x 84 1/8. Letter Times New Roman

Printed in the printing firm "Shwydkodruk" ("FastPrint")

Danylo Halytsky str., 1, Drohobych. Lviv Region 82100

tel.: (0324) 41-08-90.

Youth & market, 2022

Youth & market

№3-4 (201-202) April-May 2022

CONTENTS

Andrii Hedzyk, Natalia Susla Methodological peculiarities of preparing future teachers of professional training for reading drafting.....	6
Grygorii Tereshchuk, Kateryna Binytska Glocalization as a modern and prospective direction of teacher education system development.....	10
Vadim Rebenok Methodological fundamentals of application of information and communication technologies by future teachers of vocational training in the UK.....	14
Olga Gershunenko, Oleksandr Shpak, Nataliia Prymachenko Age features of formation of civic activity of senior students.....	20
Oleg Avramenko, Ivan Nyshchak, Yana Yaroshyk Peculiarities of using the electronic textbook as a means of preparing future teachers of informatics for media educational activity.....	24
Olena Homoniuk Peculiarities of formation of social-communicative competence of future officers in the educational process in higher military educational institutions.....	29
Iryna Androshchuk Communicative competence as an important means of participants effective interaction in the educational process.....	34
Oksana Shkvyr, Liudmyla Ksiondzyk Technology of development of critical thinking of junior schoolchildren: author's project.....	39
Larysa Zdanevych, Tetiana Atroshchenko Cross-cultural management in the educational environment of preschool educational establishments: current challenges.....	44
Oksana Isayeva, Hanna Shayner Distance learning for medical students in crisis.....	49
Svitlana Kushniruk, Iryna Dubrovina, Andrii Shevchenko Organization of project activities in future teachers – events organizers training: a practical aspect.....	53
Tetiana Rozhko-Pavlyshyn, Nelia Perkhailo Softskills as a condition for effective future childcare teachers of preschool institutions.....	61
Nataliia Kalashnik, Viktoriia Kravchenko, Nataliia Osipenko Realization of the level of social and cultural competence in the educational environment.....	67
Katerina Zhytnukhina The category of responsible attitude towards the future profession of students of pedagogical universities: theoretical and methodological aspect.....	72
Svitlana Kyshakevych, Halyna Stets Sound as an individual form of voice.....	78
Olha Melnyk-Sheremeta Modern pedagogical technologies in the field of master of medicine professional training.....	83
Lada Chemonina Media literacy of future primary school teachers: practical aspect.....	87

Svitlana Lozynska, Nadiia Kalahurka Cooperation between the preschool institution and the family in the upbringing of preschool children at the present stage.....	92
Taras Kobylnyk, Uliana Kohut, Oksana Sikora, Volodymyr Zhydyk Some problemal aspects of teaching the fundamentals of algorithmization and programming in school.....	97
Iryna Pits, Olena Studenets Effective ways to improve postgraduate pedagogical education of primary school teachers at the current stage of development of the educational system of Ukraine.....	102
Oleksandra Sviontyk Individual approach to the child in the application of early learning technology.....	107
Vladyslav Kyva Cyber hygiene of teachers in the military education system.....	114
Evgeniya Chernyak, Svitlana Mishchenko Semantic assimilation of children's piano repertory in the context of creative development of pianist-instrumentalist.....	120
Natalia Shetelia Content of axiological competence in the context of cultural and artistic education.....	127
Sofiya Chovriy The establishment and development of Uzhhorod greek catholic teacher training seminary for girls (1902–1944)...	133
Oleksandr Alyeksyeyev Foreign experience in vocational training of future physical training teachers for differentiation and individualization of pupils' physical education.....	138
Ivan Yunyk Specifics of the brand communication of university professor with student target audience.....	146
Petro Turianskyi Taras Shevchenko's poetry in the vocal creative heritage of Ukrainian composers.....	153
Kornel Siatetskyi The figure of Mykhailo Holovashchenko in the context of the study of the works of prominent Ukrainian singers: Solomiya Krushelnytska, Oleksandr Myshuha and Modest Mentsynskyi...	159
Iliia Bielikov Methods of forming organizational competence in future officers – specialists in physical culture and sports of the Armed Forces of Ukraine.....	164
Iryna Kuzmina Ways of formation of patriotic consciousness of student youth through the research of the folklore heritage of Lesya Ukrayinka and Ihor Stravinsky (on the example of the drama spectacular “Forest song” and “Holy spring”).....	173
Anastasiya Polishchuk Formation of positive motivation to study foreign languages for professional purposes by future agricultural engineers...	178
Nataliia Habrusieva Investigation of the professional responsibility and assertiveness of the students of technical specialities as the resources of productive coping strategies	184
Larysa Lysenko Current problems of organization of monitoring of the students' achievements in labor education in general secondary education institutions.....	190
Alen Zinoruk The essence of the concept “communicative skills”.....	196
Olha Banit Creative component of professional training of future journalists.....	201

UDC 378.06-057.875

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2022.259951>

Nataliia Kalashnik, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor of the Ukrainian Studies Department
Vinnytsya Mykola Pyrohov National Medical University

Viktoriia Kravchenko, Ph.D. (Psychology), Associate Professor, Head of the Social Sciences Department,
Ivano-Frankivsk National University of Oil and Gas

Nataliia Osipenko, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor of the Ukrainian Studies and
Ukrainian Literature and Relevant Teaching Methodologies Department, Faculty of Ukrainian Philology,
Uman Pavlo Tychyna State Pedagogical University

REALIZATION OF THE LEVEL OF SOCIAL AND CULTURAL COMPETENCE IN THE EDUCATIONAL ENVIRONMENT

Intercultural communication has lately been a subject for discussion mainly in the sphere of foreign language teaching. An important idea of this article lies in preserving elements of national culture by foreign students in process of penetrating into local culture with the help of communication. Local language plays its integral role as the basic tool of dialogical interaction. One of the means of supporting the student in his/her spiritual orientation development is participation in amateur art contests, brain-rings, as well as conducting country studies, preparing speeches with interdisciplinary links, creating poster-based presentations for the day of embroidery, analyzing symbols of Ukraine, its holidays and traditions, etc.

Foreign citizens coming to study in Ukraine become the object of socialization. It is noted that one of the important prerequisites for ensuring the effectiveness of the educational process is to take into account the peculiarities of students' adaptation to the socio-psychological environment in the conditions of HEI. It is concluded that the important condition for future professionals with higher education training is to build the learning process on the basis of a competency approach, the essence of which we understand as the learning process focusing on the key and subject competencies development of future professionals.

Keywords: higher education; adaptation; professional adaptation; professional activity; specialist professional training; social and psychological environment.

Ref. 8.

Наталія Калашнік, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри українознавства,
Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова

Вікторія Кравченко, кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри суспільних наук
Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

Наталія Осіпенко, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри української літератури, українознавства та методик їх навчання
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

РЕАЛІЗАЦІЯ РІВНЯ СОЦІАЛЬНОЇ Й КУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

До недавнього часу проблеми міжкультурної комунікації були предметом дискусії переважно у сфері викладання іноземних мов. У статті звертається увага на тому, що для іноземних студентів міжнаціональне спілкування є залученням до чужої культури при збереженні національних культур. При цьому особлива, інтегрована роль належить мові, яка виступає засобом взаємодії суб'єктів діалогу. Одним із засобів підтримки студента в його духовній орієнтації є участь в художній самодіяльності, проведення країнознавчих брейн-рингів, виступів з використанням міжпредметних зв'язків, підготовка стендових доповідей до дня вишиванки, свята і традиції українців, державні символи України, організація флешмобу "Я – українка!", "Спадок" тощо.

Іноземні громадяни, що приїжджають на навчання до України стають об'єктом соціалізації. Зазначено, що однією з важливих передумов забезпечення ефективності освітнього процесу є врахування особливостей адаптації студентів до соціально-психологічного середовища в умовах ЗВО. Дійшли висновку, що важливою умовою підготовки майбутніх фахівців з вищою освітою є побудова освітнього процесу на засадах компетентнісного підходу.

Ключові слова: вища освіта; адаптація; професійна адаптація; професійна діяльність; професійна підготовка спеціаліста; соціально-психологічне середовище.

Introduction. Ukraine's integration into the European educational and scientific space places new demands on the level of training of future specialists with higher education. Creating new conditions for teaching and educating students is aimed at providing better and more comprehensive

training of highly qualified specialists. The peculiarity of the current stage of society is the globalization of the world in general, the rapprochement of countries and peoples, strengthening their interaction, changes in values, life prospects, attitudes, needs of people, expanding intercultural contacts in personal and professional spheres, which leads to the transformation of education tasks of preparing young people for life in a multicultural environment, for dialogue and intercultural communication. One of the important aspects of the formation of highly qualified specialists, which helps to increase the efficiency of professional activity of the individual, is communication, through which the transfer of a significant amount of information important for professional decision-making.

In modern conditions, the importance of developing the idea of realization the level of social and cultural competence in the educational environment of higher education institutions is growing. This is especially important for foreign students of higher institutions, who in their future professional activities face various communication barriers caused by differences in social, political, ethnic, educational, religious aspects of the subjects of communication.

Foreign citizens coming to study in Ukraine become the object of socialization. When foreign students come to study in Ukraine, they start getting familiar with Ukraine's culture, its features and the place it takes in the world's cultural diversity. Most of foreign students coming to study in Ukraine know next to nothing about this country. Educational process, professional training, occasional contacts with native speakers, negative stereotypes and poor language knowledge restrain foreign students from acknowledgment of Ukrainian cultural values [3]. Thus, international communication of foreign students includes penetration in guest culture without losing own national identity. Language plays a very special role as a main communication tool for all parties involved into the dialogue.

One of the major problems of modern education is to connect the process of mastering the basics of scientific knowledge with the process of intellect development, skills of self-education, the ability to adjust to the changing realities of professional activity and any other spheres of life. Therefore foreign language teaching should include not only the linguistic and cross-cultural information, but also educational skills- the ability to apply language skills in different educational situations of professional orientation. Learning foreign languages in non-specialized institutes of higher education should be considered through the prism of the students' future professional activity.

Objective. The practical solution of the challenges facing the medical education system of Ukraine requires proper training of doctors whose competence meets international standards and who are able to effectively solve acute problems of the medical field at a high professional and ethical level in today's difficult environment. According to the Concept of reforming the system of medical training in Ukraine (2005) and bringing it in line with the requirements of the Bologna Declaration, the problems of forming the professional culture of doctors and their competence become a priority [2].

Verbal language is the basic means of communication. It helps extend interaction and share information on ethnic culture among all participants of educational process. The first steps of learning language provide foreign students with primary insight into Ukraine's cultural values. After graduating from higher educational establishment, the future specialist must be highly competitive in the labor market.

Language learning activates cognitive work and helps foreign students integrate into new cultural environment, train socio-cultural speaking skills, and develop linguocultural competence [3]. For the training of foreign students an important component is the formation of intercultural communicative competence, because they live and study in a different cultural and professional space. A successful studying process can be achieved when a teacher of higher education sees not only a student, but a person, a future employee in the chosen specialization.

Analysis of scientific sources and publications. A significant factor in the competence of students of higher medical educational institutions is experience, the ability to professionally apply knowledge in practice. Thus, in modern higher medical education the need to form a new type of future specialist, in particular, a medical student who has the necessary knowledge and skills of effective communication, is able to effectively address communication barriers in a variety of contacts.

Regulations: International Code of Medical Ethics (1949), Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (1950), Declaration on the Rights of Persons Belonging to National or Ethnic, Religious and Linguistic Minorities (1992), Declaration on the Principles of Tolerance (1995), Athens Declaration "Intercultural Education: Diversity Management, Strengthening Democracy" (Council of Europe, 2003) [6].

General pedagogical aspects of training future specialists were studied by V. Andrushchenko, G. Vasyanovych, R. Gurevich, I. Zyzyun, M. Kademiya, A. Kolomiets, V. Kremen, O. Matyash, V. Shtyfurak, V. Shakhov and others; ways of creative professional

development of the future specialist's personality – O. Akimova, N. Kichuk, O. Kobernyk, O. Kutsevol, S. Sysoeva, G. Tarasenko; V. Mulyar considered the self-realization of the individual as a social problem; M. Sadova psychological components of the potential of self-realization of the individual; G. Milchevska psychological and pedagogical approaches to the study of the problem of personal self-realization of an older adolescent; N. Pilipenko psychological features of self-realization of the personality in the conditions of professional crisis, etc. [8].

Various aspects of the problem of communication and the formation of the style of interpersonal interaction are covered in the study of B. Ananiev, G. Andreeva, L. Batkin, M. Bakhtin, M. Baker, V. Bibler, O. Bodalov, M. Buber, G. Vasyanovich, P. Vaclavik, L. Vygotsky, O. Goykhman, V. Goryanina, M. Kagan, V. Labunska, O. Leontiev, B. Lomov [4].

In order to clarify the essence of the concept of intercultural communicative competence, we have discussed related concepts. Thus, multicultural education of foreigners was studied by I. Zozulya and defined its essence as an organized and purposeful process of socialization of foreign students, which is based on a modern pedagogical concept that provides knowledge of cultural diversity, respect and dignity of different peoples, regardless of race or ethnicity, origin, perception of the relationship and interaction of the universal and national components of culture and the formation of intercultural communication.

Control over the process and results of learning foreign languages is revealed through the criteria for assessing the coherence of oral monologue speech (I. Andreyan); controlling function of the teacher in the process of learning oral language (L. Shaverneva); control of monologue and dialogic oral speech (I. Antonov); determining the level of proficiency in a foreign productive language (M. Astvatsatryan, O. Bashmakova); control of the basic level of success (L. Denisova, N. Dogonadze, N. Efremova, E. Zhukova, N. Yelukhina, O. Polyakov, E. Ten, etc.); control of the level of formation of students' communication skills (V. Natalin, S. Natalina, B. Paraschuk) [3].

According to Ukrainian scientist S. Goncharenko, foreign culture may be initially imagined as an iceberg. First impressions are based on the top of this iceberg, but the most of cultural phenomena still remains hidden, and incomprehensible for primary perception. Shortage of reliable information about different social surrounding may cause cultural shock [1, 376]. Foreign students who come to study to Ukraine treat their language teachers not only as objects of initial communication, but as specialists helping them in desired quick social and academic

adaptation. Communication skills are essential component of the latter. Thus, formation of communication skills is the basic assignment for language teachers. The concept of Ukrainian language communication of medical university foreign students includes all methods and techniques in delivering Ukrainian language lessons, as well as educational and professional lingual communication training of foreign students in medical university [5].

General pedagogical aspects of training future specialists were studied by V. Andrushchenko, G. Vasyanovych, R. Gurevich, I. Zyazyun, M. Kademiya, A. Kolomiets, V. Kremen, O. Matyash, V. Shtyfurak, V. Shakhov and others; ways of creative professional development of the future specialist's personality – O. Akimova, N. Kichuk, O. Kobernyk, O. Kutsevol, S. Sysoeva, G. Tarasenko; V. Mulyar considered the self-realization of the individual as a social problem; M. Sadova psychological components of the potential of self-realization of the individual; G. Milchevska psychological and pedagogical approaches to the study of the problem of personal self-realization of an older adolescent; N. Pilipenko psychological features of self-realization of the personality in the conditions of professional crisis, etc. [8].

Research scientific material. The number of foreign students coming to study in Ukraine is steadily growing. For example, in Vinnytsia National Pirogov Memorial Medical University the number of foreign students (25 different countries) raised from 1,000 to 1,500 in the year, making cultural interaction an important issue [3].

The priority for the university remains: to increase international influence through the spread of Ukrainian culture, language and training of the intellectual elite for foreign countries, because it is our students in the future will represent our university in the international educational arena.

These are young men and women who have traveled hundreds of thousands of miles to become doctors. They differ in religion, ethnic composition, language, culture, but all of them (us) are united by one desire – to learn! And the country they have chosen to realize their desire is really our country – Ukraine [7].

As noted by some authors, socially conditioned elements of the environment (hard work, its irrational regime, working area conditions, housing, food, material security, level of education and culture, socio-legal status), as well as natural factors affect on the driving forces of health, can increase or decrease its level. As a rule, the transition to a new social environment is accompanied by the tension of adaptation mechanisms, and in some cases there is

an overload and breaking. According to domestic experience, “the period of full socio-cultural adaptation in Ukraine from the beginning of training lasts 1–1.5 years”. The current lever for educating ethical norms in future professionals belongs to curators who conduct individual and group discussions and recommendations on success, personal affairs, life problems, health and health care, youth, life and leisure. The success of such conversations happens when there is cooperation and mutual understanding between the curator and the students [7].

Helps to form the personality of the future specialist-foreigner team and traditions that have developed in the school, ethical education, including the organization of student leisure: celebrations for Independence Day, national holidays of the countries from which students came to study, festivals of national creativity student days and dedications to students, which are eagerly awaited by both students and teachers. The official ceremonies of taking the Hippocratic oath, the oath of a doctor and a graduate are a good tradition. This relationship between the creative development of the student and the provision of an atmosphere of high spirituality of the educational institution, contributes to the creation of a friendly psychological climate in the educational environment, designed to encourage students to imitate and desire to create.

Attention is paid to the relationships and mutual influences (psychotherapy) of culture and art, religion, science. Another means of supporting the student in his spiritual orientation is to participate in amateur art, conducting local history brain-rings, brainstorming, various national holidays, open demonstration lectures, speeches with the use of interdisciplinary links, preparation and traditions of Ukrainians, state symbols of Ukraine, organization of a flash mob “I am Ukrainian!” , photo flash mob “Ethno fashion”, “Beautiful Ukrainian”, “Heritage of the Nation”, “Medicine in the works of Shevchenko“, “Vasyl Stus readings”, Shakespeare’s Poetry Days (in the original language), interdepartmental associations with the development of such research topics as : “Medicine and Art”, “Medicine in Painting”, “Literature and Medicine”, “Music as an Element of Psychotherapy”, “Latin and its application in medicine, in the Ukrainian language”, “The role of Latin in the formation of Latin terminology”, “Historical role of Latin as an international language of science”, “Latinisms on Ukrainian soil” etc. Reading the “Canon of Medical Science” by Abu Ibn Sina, we prove that it is necessary to be interested in the life, culture and science of the peoples whose representatives study at our university, thus stimulating knowledge not only in medicine but also developing intellectual and creative skills of the future specialist [7].

The task of educating students of future doctors in higher educational institutions (HEI) of Ukraine is to prepare a “**man of culture**” who is able to work with different types of thinking, where the interaction is the development of intellectual, moral, ethical and aesthetic patterns of behavior and activities. Researchers include folk art, art, non-equivalent vocabulary, and others among the important means of forming students’ consciousness. This leads to the introduction of the relevant didactic material in the educational process.

In a dynamically changing world, where the doctor-patient interacts, the future specialist learns their patterns, which are transformed into unique individual images of the world. This meeting of personal meanings and new formations in the individual field of interacting parties, joint creation of a new meaning is a necessary condition for uniqueness, uniqueness of personality development and the basis for the formation of an individual way of life in the modern multicultural world.

The purpose of training in HEI is to prepare for those activities that should be used after graduation. Thus, this approach makes it possible to approach the purpose of education, including professional training, from the real life tasks, for which the specialist is trained (N. Talizina, N. Pechenyuk, L. Khokhlovsky). As N. Talizina notes, “the quality of professional training of specialists of any profile depends on the degree of validity of the three main nodes: the purpose of training (why teach), the content of training (why teach) and the principles of organization of the educational process (how to teach)”. For students, training is a guideline in self-organization and self-control over the quality of professional mastery [8].

Results of the scientific research. The basis for the mobility of young people, their adaptation to dynamically changing living conditions is readiness, which connects to world achievements, expands opportunities for self-realization in the space of cultures. The importance of professional ethics in the regulation of various types of work is associated with the desire to constantly improve the rules of conduct in accordance with the ever-changing social relations. Therefore, an important component of the training of a modern specialist is the knowledge of normative and professional ethics, which regulates the behavior of people in educational institutions, at work, in public places and more.

General professional training of future physicians is a component of professional training, and its fundamentalization is carried out in three main areas: information, activity and personal and combines all structural and functional components of the pedagogical system: goals, content, process, methods,

techniques, forms, personal quality, result. The correlation of global, degree and local goals of professional and general professional training of future physicians and the requirements of today is based on the competence approach.

Competence approach is the basis for ensuring the goals, content and quality of training, considers professional competence as a holistic, dynamic property of the individual, reflecting its value attitude to fundamental and professional disciplines, the ability to study them and willingness to apply their knowledge, skills and abilities in future professional activities [3].

The information approach involves the formation of the ability to navigate in the educational space, to operate with information based on the use of modern information and communication technologies (ICT) in accordance with the needs of the market for the effective performance of professional duties [6].

Cultural shock is also supplemented by language barrier, climate, different foods and water, peculiarities of gestures and mimics, emotional reactions of local people, national traditions and customs etc. As soon as the process of primary adaptation is over, students focus their attention on the education process. Foreign students continue learning local language (Ukrainian) and other subjects connected with their future profession.

Conclusions. Today, scientists' attention to the relationship between the creative development of the student's personality and the provision of an atmosphere of high spirituality of the educational institution, which encourages young people to imitate and create! Participation of student youth in a scientific circle is another means of personalization of education and support of the student's personality in its spiritual orientation, because a person who is interested in living cannot be indifferent! The only wish is to involve teachers who work with foreign students in extracurricular activities: scientific and cultural activities (writing reports, articles, studying the experience of teachers-innovators, testing, questionnaires, pedagogical observation). Thanks to such cooperation of the teacher-student the cultural level raises [7].

It is recommended to supplement teachers' advanced training programs with topical seminar "Intercultural Communicative Competence in Foreign Students". The students who demonstrate excellent academic progress, are supposed to be offered individual advanced educational plan and special methodological recommendations based on innovative teaching techniques.

The task of ethics in modern society is to adapt man during his life to the rapid and radical changes in

civilization, which is expressed in three directions: to free the mind from unnecessary remnants and unnecessary restrictions; identify, justify and consolidate moral values. Speaking of the influence of medical ethics and deontology, the words of St. Luke are mentioned: "Trust or distrust of the doctor determines the outcome of the disease".

ЛІТЕРАТУРА

1. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 1997. 376 с.

2. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу. Тернопіль : Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2004. Ч. 2. 202 с., с. 64.

3. Калашнік Н. В. Формування міжкультурної комунікативної компетентності у іноземних студентів у вищих медичних навчальних закладах України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.07 "Теорія і методика виховання". Умань, 2015. 20 с.

4. Калашнік Н. В. Особливості освітньо-виховної роботи з іноземними студентами у вищих медичних навчальних закладах України. Вип.1(83), 2016, *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка: педагогічні науки*. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/21937/1/12.pdf>.

5. Калашнік Н., Вовчача Н., Ленга Е. Навчання україномовної комунікації студентів-іноземців у навчальній та професійній сферах. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. Зб. наук. пр. Вип. 59. редкол. Київ-Вінниця: ТОВ фірма "Планер", 2021. С. 105–114.

6. Калашнік Н., Ленга Е. Підготовка майбутніх лікарів до професійно-комунікативної взаємодії у професійній діяльності в контексті вищого медичного навчального закладу. Монографія. Академія управління і адміністрації в Ополі, 2021. С. 236–239.

7. Калашнік Н. В., Логутіна Н.В., Барус М.М. Науковий гурток як вид креативної діяльності в духовно інтелектуальному вихованні та навчанні студентської молоді. *Педагогічні науки*. Вип. 3 (102), 2020. С. 45–55.

8. Калашнік Н., Шастко І., Ленга Е., Логутіна Н. Реалізація навчально-виховного потенціалу студентів з інклюзивною та спеціальною формою навчання з урахуванням психофізичної та психічної адаптації. *Молодь і ринок*. № 9(195), 2021. С.118–124.

REFERENCES

1. Goncharenko, S.U. (1997). Ukrainian pedagogical dictionary. Kyiv, 376 p.

2. Mainly plant the development of the sanctuary of Ukraine in the context of the Bologna process. Ternopil: Type – in TNPU named after V. Gnatyuk, 2004. Part 2. 202 p., from. 64.

3. Kalashnik, N.V. (2015). Formation of intercultural communicative competence in foreign students in higher medical educational institutions of Ukraine. *Extended abstract of candidate's thesis*. Uman, 20 p.

4. Kalashnik, N. V. (2016). The Peculiarities of Educational Work with International Students at Higher

КАТЕГОРІЯ ВІДПОВІДАЛЬНОГО СТАВЛЕННЯ ДО МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЇ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Medical Educational Institutions of Ukraine. *Zhytomyr Ivan Franko State University journal. Pedagogical sciences*. Issue 1(83), pp. 60–66.

5. Kalashnik, N., Vovchasta, N. & Lenha, E. (2021). Teaching foreign students Ukrainian language communication educational and professional spheres. *Modern information technologies and innovations of methods of studying and preparation specialists: methodology, theory, information, problems*. Issue 59, Kyiv-Vinnitsya, pp.105–114.

6. Kalashnik, N. & Lenha, E. (2021). Preparation of future doctors for professionally communicative interaction in future professional activities in the context of higher medical education. *Modern management:*

theories, concepts, implementation. Monograph. Editors: Marian Duczmal, Tetyana Nestorenko. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole. pp.236–239.

7. Kalashnik, N., Logutina, N. & Barus, M. (2020). Scientific selective as a type of creative activity in spiritual and intellectual education and training of students. *Zhytomyr Ivan Franko State University Journal. Pedagogical Sciences*. Vol. 3(102). pp.45–55.

8. Kalashnik, N., Shastko, I., Lenha, E. & Logutina, N. (2021). Realization of educational potential of students with inclusive and special forms of education taking into account psychophysical and mental adaptation. *Youth & market*. No. 9 (195), pp.118–124.

Стаття надійшла до редакції 25.04.2022

УДК 378.017:17:[331.54:37.011.3-051]

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2022.259952>

Катерина Житнухіна, кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту освіти
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

КАТЕГОРІЯ ВІДПОВІДАЛЬНОГО СТАВЛЕННЯ ДО МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЇ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ: ТЕОРЕТИКО- МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

У статті розглянуто окремі аспекти категорії відповідального ставлення до майбутньої професії студентів педагогічних закладів вищої освіти. Виявлено, що загалом існує певна система критеріїв, відповідно до якої трактується поняття “відповідальне ставлення до майбутньої професії студентів педагогічних університетів”. Проведений аналіз теоретичних праць вітчизняних та зарубіжних науковців свідчить, що у контексті дослідження кінцевим результатом виховання студентів у педагогічному університеті має постати сформована особистість, відкрита до нового досвіду, активна, цілеспрямована, з відповідальним ставленням до майбутньої професійної діяльності.

Ключові слова: професійна позиція; відповідальність; відповідальне ставлення; професійна відповідальність.

Рис. 1. Літ. 13.

Katerina Zhytnukhina, Ph.D.(Pedagogy), Senior Lecturer of the
Pedagogy and Management in Education Department,
Uman Pavlo Tychyna State Pedagogical University

THE CATEGORY OF RESPONSIBLE ATTITUDE TOWARDS THE FUTURE PROFESSION OF STUDENTS OF PEDAGOGICAL UNIVERSITIES: THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECT

The article considers some aspects of the category of responsible attitude to the future profession of students of pedagogical institutions of higher education. It was found that in general there is a certain system of criteria, according to which the concept of “responsible attitude to the future profession of students of pedagogical universities” is interpreted. It is established that training programs for future teachers in higher education institutions should be aimed at establishing partnerships with schools; eliminate those regularities of the university that do not promote investment in quality academic and practical training of students. Professional position is interpreted as a system of views of the individual on various aspects of the chosen profession, based on professional and personal values, views, beliefs and manifested in professional worldviews and actions. It was found that the sense of responsibility of the individual is the basis, the manifestation of other interconnected, complementary qualities and feelings of personality: leadership, discipline, demanding, organized, sense of duty, professionalism, professional position, professional competence, independence, initiative and more. We interpret a responsible attitude to the future profession of students of pedagogical universities as a stable quality of the future teacher’s personality in terms of compliance with the established principles of further professional and pedagogical activities; characterized by